

ש. י. ג. ט. ח.

**כוינו!
כוינו!**

**ח
ס
כ
ו
ו
פ
ר
ס**

**בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ**

כמוני. היו מכים אותם באמצע המיסדר ומשסים בהם את הכלבים המטרופים, שהיו מתנפלים באופן אוטומטי על כל אדם שהסוהר הרים עליו יד. האנשים למעלה היו כלאים בתאיהם ביום ובלילה. מלבד הטרור של תאיהם, היה גם המסדרון שלהם מסורג. הם נראו לי נפחדים מאד.

היום של בית-הסוהר היה מתחיל, כאמור, בארבע בבוקר. בחוץ עוד שרר חושך. הייתי שומע מהלומות פטיש, בזו אחר זו. אחד הסוהרים היה מכה בפטיש זה על הדלת של כל תא, והרעש המפוצץ היה יכול להעיר גם את המתים. מכה אחת על דלת אחת היתה מספיקה להעיר את בית-הסוהר כולו. אבל הסוהרים לא הסכו במרצם.

אחרי חמש דקות עבר סוהר שני, שפתח את הדלתות. הן לא היו נעולות במעול, אלא רק בחית, שאי אפשר היה להגיע אליה מבפנים. מחיאות-כפיים, בליחי צעקות "יאלה!", היו רומזות לאסירים בעדינות שעליהם לרדת למטה, לחצר. תוך שניות היו כולם מרוכזים שם.

אנשי קומה ב' התרכזו בחלק אחד של הרחבה, והנותרים בחלק השני. האסירים-הסמלים היו חופשיים, אך ישבו ליד דלתות תאיהם. הפקודה הראשונה היתה "היתפאו!" היינו, להתפקד, כמו בעברית. מפעם לפעם נשמעה מכה, שירדה על אחד האסירים מקומה ב', שעמידתו לא מצאה חן בעיני סוהר.

התחילו תרגילי-סדר מצריים, כולל דריכה במקום של כרבע שעה. התרגילים היו מלווים בקריאות "הה!" "הה!" של בני קומה א' היה הרבה יותר חופשי. כל אחד הלך והסתובב פחות או יותר כאחת-נפשו.

באותו זמן כבר נשמע רעש הדליים של האוכל. עכדאללה, ידידנו, ועוד אסיר, יצאו מבעד לשער, בלחית סוהר, לעבר המטבח שמתוך לבית-הסוהר. משם הביאו את האוכל. אני חושב שמטבח זה שירת את כל שלושת בתי-הסוהר שכנו זה בצד זה בתוך המחנה. כל אסיר עבר על פני סוהר כורע, שמילא לו את הצלחת במרק-עדישים ואת הספל עד למחציתו בתי. אחרי האלפים בא תורם של הב"תים, שספגו מכות על כל צעד ושעל. שתי צלחות הושמו בצד, בשביל ה"יאהוד" — אני והתושב המיסטורי מלמעלה.

אחרי הארוחה הועלו אנשי קומה ב' לתאיהם ונכלאו. כעבור שעה וחצי נקראו שוב לת"ס בחצר, הריצו אותם ונתנו להם להסתובב בכל מיני תרגילים, שעוד לא ראיתי כמותם בחיים. אותה שעה עברו אנשי קומה א' המיוחסים, בעבודות-ניקוי שונות. אחד מהם אימן את הגורים של טוסקה וזאקי, והיה אחראי לניקוי הליכוכך של משפחת הכלבים.

החברים מעזה דיברו עברית

ה סוהרים היו לכוזבים בבגדי-חאקי, בעלי פס אדום על כתפיותיהם. על ראשיהם פעמייים-שלוש ביום. אנשי קומה א' היו מכבדים ומגחכים אותם.

בכלל חיו הסוהרים כמלכים. מלבד הסמל, התהלכו כולם בצורה רשלנית, הרימו בקושי את רגליהם מן הריצפה, ישבו על כסא או על הריצפה ונימנמו. די היה שמישהו מהם יגיד: "מיס!" ואחד האסירים היה קופץ ומביא לו מימיה.

סוהרים אלה היו כנראה גם רופאים. פעם ראיתי אסיר יושב על הסיר בחצר, ערום כביום היחודי, ומשתדל לשווא לעשות את צרכיו. אחרי שהעבר לא עלה בידו, קם כעבור רבע שעה, ונעה תנועה מיואשת לעיני הסוהר. זה לא התממהה. בצעקה פקד עליו לרוץ חמישים פעם מסביב לעץ. יתכן שזו תרופה מצרית בדוקה. לא ראיתי את התוצאות.

עד הצהריים הסתובבו אנשי קומה א' בחצר. אחדים מהם היו, כנראה, מעזה. כשהיו עוברים על פני תאי, שהיה בקירבת המשרד, רצה כל אחד להפגין את ידיעותו בעברית. כך אמר אחד לרעהו, בקול רם ובעברית טובה: "תגיד לי, מה השעה?" ומלים כמו "איך דבר!", "טוב!", "למה?" היו מרחפות באוויר.

אחד האסירים מעזה היה אילם. כל חבריו מהרצועה היו נטפלים אליו וצוחקים ממנו, והוא היה מבדר אותם בתנועות ובקפיצות. כנראה שהיה בלתי-שפוי, וכמה מהאנשים היו נוטים להפיק את שיעמומם בהתעללות זו, לפעמים בעזרת הכלבים.

הפליא אותי כי האסירים המיוחסים מהקומה הראשונה היו מרבים להתרחץ ולצהצח את שניהם, כמה פעמים ביום. להסתרק לא יכלו, כי היו קרחים כמוני. הם היו מוציאים אפילו את המזרון ומנענעים את כלי-המיטה. כמעט כמו בארץ.

ארוחת-הצהריים זמתה לארוחת-הבוקר. הסוהר הכורע היה קורא קודם כל לכלבים ומשי ליד להם את העצמות, ליד הסיר. הכלבים היו נוגסים בעצמות, ובאותו זמן היו תופסים מדי פעם במכנסי האסירים שעברו וקיבלו את מנותיהם. זה היה השעשוע העיקרי של אותו סוהר.

אחרי-הצהריים היה הכל כרגיל — האסירים למעלה כלאים, האסירים למטה משתעממים. חוץ ממקרים בהם היה אחד מלמעלה נקרא להיחקר בחוץ, או סופג מנת-מלקות בחצר.

ארוחת-הערב חולקה אחרי המיפקד הכללי. שוב היתה מורכבת מפיתה, פול או עדשים. האסירים הוכנסו לתאים, סמל היה דופק על כל דלת ודופק אם היתה סגורה. בזה נסתיים יום-העבודה של הסוהרים. הם הסתלקו, השאירו אחריהם רק את הזקיפים. מן התאים החלה בוקעת שירה ערבית, יחד עם קללות וצעקות. לעתים קרובות היו השיחות מוזכרות "יאהוד" ו"איסראיל", אבל לא הבינתי במה הענין. החלטתי ללמוד ערבית.

תחילה לא הבינתי תופעה אחת. בלילה, כל כמה זמן, היתה נשמעת צעקה: "יא שבאאאא!" מפי כל הזקיפים היתה באה התשובה, אף היא בצעקה: "יא שבאבו!" היתה זאת שיטה של בדיקת עירנות הזקיפים.

תמונות של חתיכות

ב תאים לא היה אור, כשם שבבית-השימוש לא היה נייר. כל אלה היו מותרות. סוהר-תורן היה עורך ביקורת נוספת קרוב לחצות, דבר שהפריע לי לישון.

יום אחד החלטתי לשים לדבר קץ. בשומי את פסיקותי המתקרבות, ירדתי מן המיטה, התקרבתי לדלת ועשיתי עמידה-ידיים על הקיר. באותו זמן נחרתי בכל כוחי. כשפתח את הדלת וראה את האסיר ישן ונחר בעומדו לי ידיו, סגר את הדלת בכוח ולא הופיע עוד. נפטרתי מצרה זו.

מצרה אחרת נפטרת עוד לפני כן. בימי החקירה ביקשתי מסגן-אלוף עלי לשחרר אותי מן החובה לקום בארבע בבוקר כדי ללכת לבית-השימוש. הוא פקד על הסמל לתת לי לקום מתי שארצה. מאז הייתי קם בשעה שמונה, ועל ארוחת-הבוקר חיתרתי ברצון. סידור זה לא מצא חן בעיני הסוהרים, אך קצין זה קצין ופקודה זו פקודה.

בכל מיני דרכים ניסיתי להתיידד עם הסוהרים. חשבתי על שיטות שונות. למעשה עלה הדבר על דעתי עוד כשהורדתי מהבירגיטה טופט בסואץ. תלשתי מהאלבום, שהיה אתי בתא, כמה תמונות של ילדותי מישראל, שהיו מודבקות שם. ידעתי שזה עתיד להיות אמצעי טוב לקשור שיחה עם השוטרים והחיילים המצריים.

עוד בסואץ, כשהייתי אסור בתאי על הבירגיטה, הוצאתי את האלבום והראיתי את התמונות לשוטרים. התוצאה היתה יותר טובה ממה שקיחתי: השוטרים המוסלמים שכחו כל נושא שבעולם והמטירו עלי עשרות שאלות על הבחורות הישראליות. שאלה אופייניות, שנשאלתי פעמים רבות: "אתה מנסק אותה?" כשענית בחיוב, היו נבוכים מאד.

נקטתי באותו הכסיס בתא בית-הסוהר בקאהיר. כשהצלחתי לקשור שיחה עם כמה מהסוהרים, הוצאתי מתיקי את התמונות והראיתי אותן להן.

התגובה היתה עצומה: "יה, יה, האללה בנאת (איזה בנות!) וואללה בנאת!" השיחה עברה מיד לפסים שהיו יכולים להביא את הידידות המקוה. אני יכולתי לספר להם המון: על הנערות בצילון, בבורמה, בסין וכמובן בישראל. הם ישבו לידי שעות, כשהם מסתכלים בתמונות ושומעים את סיפורי.

אחרי כמה שיחות הסברה מסוג זה זכיתי ליחס של כבוד מצד הסוהרים שעברו את הקורס. מעכשיו היו מדברים אלי בנימוס ומתיחסים אלי יפה.

**הקפי נשתה
"על
הסלע"
(On the Rocks)**

חציית הכוס
**ברנזי
אקסטר
פיין**
חציית הכוס
קוביות קרח
כדמל מזרחי

**פקידים!
תלמידים!
סטודנטים!**

הרשמו עוד היום ב"אולפן גרף"
לקורס הדו-חודשי (2 x בשבוע) ל-
הצטרפות
עברית ו/או אנגלית
בת"א: אצל ח. ברקמא. גודרון 5.
בחיפה: בייס "במעלה", החלון 13.
הצלחה מובטחת!

פיקסו אמן גדול

אבל פיקסו רואה ומצייר אותך
לפי עיני רוחו. מצלמת פוטו-ברנר
רואה אותך כפי שהגן. תוכל בימים
יבואו להוכיח איך נראו משפחתך,
חברך ועירך בימים עברו.

אצל:
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלונות 31